

Urad Vlade Republike Slovenije
za komuniciranje
Gregorčičeva 25
1000 Ljubljana
gp.ukom@gov.si

Številka: 092-626/2011-2 (134-16)
Datum: 5. 10. 2011

Zadeva: Odziv Ministrstva za notranje zadeve na predlog 2024, ki je bil objavljen na portalu predlagam.vladi.si: sprememba 18. člena Zakona o društvih

Ministrstvo za notranje zadeve je 22. 9. 2011 prejelo predlog 2024, v katerem predlagatelji predlagajo spremembo 18. člena Zakona o društvih (Uradni list RS, št. 64/2011-UPB2), na podlagi katere naj bi se prvi odstavek 18. člena dopolnil tako, da bi društvo zahtevi za registracijo kot prilogo moralo obvezno priložiti tudi soglasje lastnika (oziroma solastnikov) nepremičnine/stavbe, ki se nahaja na naslovu, kjer želi društvo registrirati sedež.

I. Veljavna ureditev

Zakon o društvih (v nadaljevanju: ZDru-1) v 18. členu med drugim določa, da mora društvo zahtevi za registracijo priložiti naslov sedeža društva. Društvo, ki spremeni sedež ali naslov sedeža društva, mora na podlagi prvega odstavka 20. člena ZDru-1 vložiti zahtevo za registracijo spremembe v roku 30 dni od nastale spremembe.

II. Primernost oziroma neprimernost za nadaljnjo obravnavo

Pravica do združevanja je ustavna pravica, ki se uresničuje neposredno na podlagi ustave, omejevati pa jo je mogoče le, če to zahteva varnost države, javna varnost ali je to potrebno zaradi preprečitve širjenja nalezljivih bolezni. Pravno podlago za ustanavljanje in delovanje društev ureja ZDru-1 in sicer jo ureja enako kot velja za druge pravne osebe, z enakimi pravicami in obveznostmi, pri čemer zgolj poudarja nepridobitni značaj društev. Določitev naslova sedeža na način, kot ga ureja ZDru-1 (da je v vlogi potrebno navesti zgolj naslov sedeža ne pa tudi soglasje lastnika nepremičnine, na kateri je naslov sedeža) določajo tudi drugi zakoni, ki urejajo ustanovitev in delovanje nepridobitnih pravnih oseb (npr. Zakon o zavodih, Zakon o ustanovah, Zakon o političnih strankah). Prav tako na enak način naslov sedeža ureja tudi Zakon o gospodarskih družbah (Uradni list RS, št. 65/09-UPB3), ki ureja ustanavljanje in delovanje gospodarskih družb in samostojnih podjetnikov posameznikov. Tudi gospodarske družbe in samostojni podjetniki posamezniki morajo namreč v prijavi za vpis v register navesti le sedež družbe, ki je na podlagi 30. člena zakona kraj, kjer družba opravlja dejavnost, ali kraj, kjer se v glavnem vodijo njeni posli, ali kraj, kjer deluje poslovodstvo družbe, ni pa jim treba prijavi priložiti soglasja lastnika objekta, kjer je poslovni subjekt opredelil naslov

sedeža. Glede na dejstvo, da je bilo po podatkih AJPES na dan 30. 6. 2011 v Republiki Sloveniji registriranih 21.745 društev, 7.523 drugih nepridobitnih pravnih oseb ter 135.071 subjektov, registriranih na podlagi Zakona o gospodarskih družbah, menimo, da bi s spremembo 18. člena ZDru-1, na podlagi katere bi društvo moralo zahtevati za registracijo priložiti tudi dokazilo o upravičenosti določitve naslova sedeža društva, bila društva v primerjavi z ostalimi nepridobitnimi pravnimi osebami in gospodarskimi subjekti, v bistveno slabšem položaju, saj bi jim v primerjavi z ostalimi pravnimi osebami z zakonom zaostri pogoje za registracijo in s tem do uresničevanja ustavne pravice do združevanja. Ministrstvo za notranje zadeve pa zaenkrat ni zaznalo težav v zvezi z določitvijo naslova sedeža, prav tako v zadnjih nekaj letnih ni prejelo pritožbe v zvezi z določitvijo naslova sedeža društva.

V zvezi z določitvijo naslova sedeža društva Ministrstvo za notranje zadeve dodatno pojasnjuje, da društvo z določitvijo naslova sedeža ter vpisom le tega v register društev, ne pridobi nobenih stvarnih pravic na nepremičnini oziroma prostorih, kjer je naslov sedeža društva, niti ne dobi pravice, da na naslovu sedeža opravlja svojo dejavnost. Društvo mora naslov sedeža društva določiti zgolj zaradi varnosti pravnega prometa - določi naslov, na katerem bo lahko prejelo pošto in v tem smislu poslovalo v pravnem prometu. Društva namreč pogosto ob ustanovitvi in tudi kasneje nimajo svojih prostorov, zato kot naslov sedeža društva navedejo naslov stalnega ali začasnega prebivališča zastopnika ali drugega člana društva. Zgolj z vpisom podatka o naslovu sedeža društva v register društev pa društvo ne more pridobiti nobenih pravic, če si jih ni pridobilo z ustreznimi pravnimi posli. Zato tudi ni mogoče, da bi v postopkih izvršbe nad društvom opravili rubež nepremičnin ali premičnin, ki so v lasti lastnika stavbe, na kateri je društvo opredelilo naslov sedeža in ki niso v lasti društva. Kljub temu, da zakon ne določa obveznega soglasja lastnika prostora, na katerem je društvo opredelilo naslov sedeža, pa v praksi upravni organi, pristojni za registracijo, v primeru, ko obstaja dvom, da društvo na naslovu, ki ga je opredelilo v vlogi in potrdilo na ustreznem organu društva, ne bo moglo prejemati pošilk, postopajo v skladu z zakonom, ki ureja splošni upravni postopek in društvo pozovejo na predložitev dodatnih dokazil, tudi v zvezi z naslovom sedeža društva. Na podlagi sklepa Vrhovnega sodišča RS I Up 567/2001 se namreč lahko lastnik objekta, na katerem je društvo opredelilo naslov sedeža, udeležuje postopka registracije društva oz. registracije spremembe naslova sedeža, če bi postopek (in opredelitev naslova sedeža) lahko kakor koli vplival na njihov pravni položaj, pravice in interese.

Upravne enote, ki so pristojne za registracijo društva, pa za že registrirana društva, na podlagi 42. člena ZDru-1 uvedejo postopek ugotavljanja delovanja društva, če prejmejo obvestilo, da se pošiljke naslovljene na društvo vračajo z zaznamkom vročevalca, da je naslovnik neznan ipd., ali če prejmejo obvestilo, da na določenem naslovu društvo ne obstaja.

Glede na zgoraj obrazloženo menimo, da je veljavna ureditev glede naslova sedeža društva, ki velja tudi za vse ostale pravne subjekte, ustrezna in da sprememba 18. člena ZDru-1 ni potrebna.

S spoštovanjem,

Pripravila:
Alenka Komljanec
višja svetovalka III

Nevenka Vratnar
v.d. generalnega direktorja
Direktorata za upravne notranje zadeve
sekretarka